

Uvod

“Dete je otac čoveku.”

S. Frojd

U savremenim razvijenim društvima glavni razvojni činioci su nauka i obrazovanje, pri čemu su oni u međudelovanju (naučno obrazovani ljudi proizvode novo znanje koje se prenosi pomoću obrazovanja). Važnost obrazovanja i odgoja za nacionalni razvoj se povećava pa se zbog toga XXI vek proglašava vekom znanja, a politika, na znanju temeljenom na ekonomiji.

Predškolski ili rani izvanporodični odgoj i obrazovanje, kao deo obrazovnog sistema, kod nas se (prema Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju iz 1997. godine) sprovodi od navrsenih šest meseci života deteta do njegovog polaska u školu. Predškolski odgoj i obrazovanje prva je faza sistema celoživotnog učenja pa i od nje zavisi uspeh pojedinca i u njegovim kasnijim fazama.

U savremenim uslovima življenja sve aktuelnijim postaje pitanje roditeljske pripremljenosti i «osposobljenosti» (znanje, veštine) za suočavanje sa izazovima savremenog roditeljstva odnosno, njihove pedagoške kompetencije. Stoga, savremena nauka i praksa ističu potrebu pedagoškog obrazovanja roditelja i argumentuju delotvornu primenu niza roditeljima usmerenih programa koji imaju za cilj podizanje nivoa njihove pedagoške kompetentnosti.

Koncepcija ranog odgoja i obrazovanja

Rani izvanporodični odgoj i obrazovanje treba se temeljiti na humanističkoj razvojnoj koncepciji čime se pospešuje razvoj ličnosti i olakšava kasnije celoživotno učenje. Glavni ciljevi predškolskog, odnosno ranog izvanporodičnog odgoja i obrazovanja trebaju biti fizički, kognitivni, emocionalni i socijalni razvoj deteta u skladu s njegovim dispozicijama i potrebama socijalizacije čime se pridonosi kvalitetu života predškolske dece. Pri tome se vodi računa i o pripremi deteta za uključivanje u program osnovne škole. U predškolskim institucijama, uz odgoj i obrazovanje vodi se računa i o zdravlju, prehrani dece i socijalnoj opskrbi, pa se tako objedinjuje briga za dete s podsticanjem njegovog ranog razvoja, a to su međusobno povezani i jednako važni činioci celovitog razvoja deteta.

Šta ovakvo konceptualizovanje ranog izvanporodičnog odgoja i obrazovanja treba značiti za prosvetnu politiku razvoja mreže institucija i programa predškolskog odgoja i obrazovanja? Praktične konsekvence zavise od celokupnog društvenog konteksta, načina života stanovništva, ekonomskoj moći društva i porodici, tradiciji i drugim činiocima. Stoga postoje krupne razlike u nacionalnim politikama u ovom segmentu edukacije. Tako neke zemlje sistemom olakšica favorizuju podizanje dece u porodici, dok neke druge podstiču razvoj izvanporodičnih programa rane edukacije i brige za decu čiji roditelji rade. U nekim je razvijenim zemljama (prim., Finska i Irska) obuhvat dece predškolske dobi organizovanim ranim odgojem i obrazovanjem manji nego kod nas, dok je u nekim drugima (poput, prim., Francuske i Belgije) obuhvat predškolske dece starije od tri godine gotovo potpun. Mnoge pak zemlje vode u tom pogledu neutralnu politiku. No podaci o obuhvatu dece pojedinim oblicima ranog izvanporodičnog odgoja, te o ustanovama i programima, ništa ne govore o najvažnijem - kvalitetu odgojnih procesa i njihovim učincima na rani razvoj. A mišljenja su o tome kontroverzna, posebno kada se radi o deci do tri godine života. Po svemu sudeći, nemoguće je propisati najbolja rešenja u tom području. Najvažnije su determinante izvanporodičnog ranog odgoja i obrazovanja mogućnosti porodice da u prvih nekoliko godina prikladno brine za razvoj svoje dece, o čemu zavise njene potrebe za organizovanim izvanporodičnim odgojem i obrazovanjem kao i o ponudi i dostupnosti različitih programa. Naime, potrebe nisu samo objektivna nego i subjektivna kategorija.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com